

Ideální model resolučního mechanismu pro banky v Evropské unii

Abstrakt:

Finanční krize, která vypukla mezi lety 2007 až 2008, přinesla nejvážnější ekonomický pokles od tzv. velké hospodářské krize v třicátých letech minulého století. Regulátoři na obou stranách Atlantiku byli zaskočeni a brzy se ukázalo, že nemají vhodné nástroje, s jejichž pomocí by bylo možné účinně zacházet se selhávajícími bankami, či finančními institucemi, jejichž selhání by mohlo narušit finanční stabilitu nejen na úrovni států, ale celosvětově. Důsledkem bylo, že se centrální banky zejména ve Spojených státech a eurozóně staly nejdůležitějšími aktéry v boji proti finanční krizi a *de facto* jedinými „vládními agenturami“ schopnými rychle reagovat a přijímat rozhodná opatření. Jejich včasná reakce s největší pravděpodobností odvrátila kolaps globálního finančního systému, i když se to neobešlo bez kontroverzí. Nejvýznamnější z těchto kontroverzí jsou v této disertační práci analyzovány s cílem zjistit, jakou roli by měla mít centrální banka během finanční krize.

Vlády následovaly centrální banky s obrovskými bankovními sanacemi za použití peněz daňových poplatníků. V mnoha zemích šly vlády nad rámec poskytování likvidity, kdy banky a finanční instituce znárodnily, což v mnoha případech ohrožovalo jejich vlastní solventnost. Přestože byl globální finanční systém v posledním desetiletí do značné míry obnoven, bylo toho dosaženo s obrovskými náklady, sanacemi z kapes daňových poplatníků a prudkým nárůstem zadlužení. I když v životě není tolik jistot, je jisté, že dříve nebo později přijde další finanční krize, i když pravděpodobně ve formě a v době, v jaké to bude nejméně očekáváno. Než k tomu dojde, měl by být zaveden vhodný rámec pro řešení krizí, aby se snížil morální hazard a zajistilo se, že budoucí krize budou řešeny bez použití peněz daňových poplatníků. Primárním cílem této disertační práce je zjistit, jak by takový rámec krizového řízení měl (nebo neměl) vypadat.

Přestože je disertační práce primárně zaměřena na současný evropský rámec, její rozsah je širší, protože finanční trhy mají stále více globální povahu a lze je stěží obsáhnout v národních (nebo regionálních) regulatorních perimetrech. Tato disertační práce ukazuje, že regulátoři byli v roce 2008 i přes podobné krize v minulosti zaskočeni. Lidé obvykle pevně věří, že finanční krize jsou jevy, které se stávají jiným lidem, v jiných zemích a v jiných časech, protože oni dělají věci lépe, jsou chytřejší a poučili se z minulých chyb. Tato disertační práce poukazuje na to, že evropští zákonodárci se ze všech svých minulých chyb nepoučili.

Závažnost krize v eurozóně a pouze omezený úspěch při jejím usměrňování, navzdory masivním zásahům vlády a centrálních bank, podtrhly potřebu urychlit integraci na institucionální úrovni. Výsledkem byl nový, kvazi-federativní, institucionální rámec, a to Evropský systém finančního dohledu v roce 2011. Ačkoli vytvoření nové celoevropské infrastruktury byl krok správným směrem, následná „dobrovolná“ restrukturalizace řeckého dluhu prokázala, že nový rámec neudělal nic pro přetnutí vazby mezi státním dluhem a platební schopností bank.

Bankovní unie je nový institucionální rámec EU, který se vyvíjí v posledním desetiletí, aby zabránil opakování krize, kterou prošla eurozóna zhruba před deseti lety. I když některé aspekty tohoto nového rámce se stále vyvíjejí, kontury nové struktury již lze rozeznat. Je to logický důsledek harmonizace Evropské regulace, se kterou by měl jít ruku v ruce institucionální rámec na úrovni EU zajišťující také jednotné vymáhání. Disertační práce rovněž hodnotí tento nový institucionální rámec s cílem zjistit, zda již konečně byly překonány bolesti „starého rámce“.